

BİR ELEŞTİRİYE CEVAP

CENGİZ TANC

M-FİLARMONİ-06

Zaman zaman bir yerlerde bir isim çıkar karşınıza. Eleştirici bilmem kim diye. Konservatuvardan hatırlamadığınız, başka bir müzik okulundan da hatırlanmayan, müzik sanatı ile ilişkisini sağlayan bağın ne olduğunu bir türlü öğrenemediğiniz acaip zoraki meslektaşlarınızdır bunlar.

Aradabir öyle çıkışlar yaparlar ki gerçek sanatçının eleştiren mi eleştirilen mi olduğuna şaşar kalırsınız. Bizim bildiğimiz kadarı ile meslekten gelme sahici eleştiricinin sizden de bilgili olması, bütün yöntemleri, estetikleri, teknikleri akımları bilmesi, daha sonra da kendi kişisel eğilimlerinin üstüne çıkıp objektif kalabilmesi gereklidir. Böyle saygıdeğer kişilerin yapıcı veya yapıcı olmayan eleştirilerinin, biz belli estetiklere yönelmiş, sübjektif değer yargılarına esir olmuşların başının üstünde yeri vardır. Gelgelelim bu öbür tür zoraki doktorlar bazan öylesine bir cevher yumurtlarlar ki sormayın.

İşi gücü bırakır, tekrar so'arsınız, yahu kimdir bu adam diye. Sonunda bir de bakarsınız ki, bu adam vaktiyle ya 6 ay mandolin dersi almıştır, ya da bir plak diskoteği falan vardır. Aynı plak arkalarını değişik zamanlarda farklı metinlermiş gibi yazıp bir de büyük alanlı imzasını atar bunların altına. Amatör prototip beğenilerini, ileri yöntemleri ölçmede kıstas olarak kullanır. Yada o beğeniler 18. asırlarda falan takılıp kalmıştır. Doğal olarak bir nesnenin soyutlamasını hiç yapamazlar. Siz bırak kendisini oyalasın dedikçe işi azıtlarlar. Zavallı sanatçıların, hiç olmazsa uzun yılların ürünü olan, aman gerçek bir yaratı olsun diye sorunlar arasında üzerinde titredikleri bir çalışmasını, sudan ve metod dışı bir cümle ile sifra eşitleyiverirler. Yıllar boyu yapılan öğrenim ve çalışmaların sonucunu sahte kral beğenmemiştir. Sadece kötü demiştir o kadar. Karar kısa ve kesindir. Bilimsel hiçbir yönü olmadığı için cevap da veremezsiniz. Karar değişmez ve de tartışılmaz. Bir de üstelik koskoca bir devlet kurumu adına konuşmuştur «bir daha çalışmaz» diye. Kaderinizi de böylece tayin ederken bu zoraki meslektaş, kendisine ayırdığı pay da büyük olur.

Dünyanın hiçbir yerinde bu meslek dışı amatörlerin, böylesine meslekten olanların çalışmaları üzerine hazıra konup kolay isim yapma yolunu ve cesaretini buldukları görülmuş değildir.

Eyvah!.. 6 aylık mandolin öğrencisinin karşısında ne yapacaksınız şimdi? Kuluçkadan sonra civcivlerin arasında, bir muzipin koyduğu yumurtadan çıkan ördek yavrusuna şaşkın tavuğun baktığı gibi bakar kalırsınız.